

LÒNG GHÉP TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ QUÂN SỰ VÀO GIÁO DỤC Ý THỨC QUỐC PHÒNG CHO SINH VIÊN TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH - TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY BẮC HIỆN NAY

Phạm Thành Luân
Trường Đại học Tây Bắc

Tóm tắt: Sau khi nghiên cứu tính cấp thiết về việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên thông qua quá trình lồng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh hiện nay. Đề tài làm rõ cơ sở khoa học việc lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự trong quá trình giáo dục ý thức quốc phòng; làm rõ thực trạng lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Tây Bắc hiện nay, từ đó đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, giáo dục, ý thức quốc phòng, giáo dục quốc phòng và an ninh, sinh viên.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh là một bộ phận trong tư tưởng về cách mạng Việt Nam, là linh hồn và nền tảng đường lối quân sự của Đảng cộng sản Việt Nam - nhân tố chủ yếu quyết định thành công trong thực hiện các nhiệm vụ quân sự của cách mạng nước ta. Những tư tưởng đó đã được Đảng cộng sản Việt Nam vận dụng đưa cách mạng Việt Nam khởi nghĩa giành chính quyền về tay giai cấp vô sản, người lao động.

Đặc biệt trong thế kỷ XXI Việt Nam đang đứng trước nhiều thách thức và khó khăn mới của đất nước. Đứng trước những mối đe dọa từ âm mưu, thủ đoạn của Chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, mối đe dọa từ các vấn đề về chủ quyền lãnh thổ, Biên giới quốc gia trong đó vấn đề tranh chấp trên biển Đông vẫn còn diễn ra ác liệt. Sự xuất hiện các vấn đề mới như dịch bệnh, ô nhiễm hay những vấn đề mới, trong đó chúng ta đang bước vào thế giới không gian mạng. Đây cũng là vấn đề phức tạp trước mắt đối với mỗi công dân chúng ta, đây là môi trường để cho các thế lực thù địch tìm cách gây rối, kích động phá hoại nhà nước chúng ta hiện nay. Trước những vấn đề này việc nghiên cứu, học tập di sản tư tưởng quân sự Hồ Chí

Minh đang là một yêu cầu cấp thiết đối với thế hệ trẻ đặc biệt là sinh viên trong các trường đại học, cao đẳng.

Bởi vì, lực lượng sinh viên là những người đã và đang được trang bị các mặt về lý luận, khoa học kỹ thuật để sẵn sàng phục vụ và gắn bó lâu dài với sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Tuy nhiên, đây là lực lượng có tuổi đời còn rất trẻ, nông nổi, dễ bị ảnh hưởng bởi các yếu tố tiêu cực nên các đối tượng thường xuyên lợi dụng và tác động vào. Chính vì vậy, sinh viên rất cần được học tập những tư tưởng quân sự của các anh hùng dân tộc và trước hết là tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh - nhà lãnh tụ kiệt xuất của đất nước Việt Nam. Xây dựng cho sinh viên nền tảng ý thức quốc phòng vững chắc trang bị đủ hành trang về lý luận và thực tiễn trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay.

Từ các lý do trên, tác giả đã chọn đề tài: **“Lòng ghép tư tưởng của Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Tây Bắc hiện nay”.**

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung của việc lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý

thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay

Lòng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh trong giáo dục ý thức quốc phòng tại Trường Đại học Tây Bắc hiện nay được thực hiện đảm bảo những nội dung sau:

Thứ nhất, nội dung lòng ghép tư tưởng bạo lực cách mạng trong việc dùng bạo lực cách mạng để chống bạo lực phản cách mạng và bạo lực cách mạng thống nhất với tư tưởng nhân đạo hòa bình. Việc học tập tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh được đẩy mạnh thực hiện và đi vào chiều sâu. Trong đó quan điểm của Người về sử dụng bạo lực cách mạng để giành chính quyền và giữ chính quyền vẫn còn giữ nguyên giá trị trong điều kiện mới. Trong việc sử dụng bạo lực không hề đối lập với tinh thần yêu chuộng hòa bình và chủ nghĩa nhân đạo. Nội dung giáo dục tư tưởng bạo lực cách mạng để chống lại bạo lực phản cách mạng nhằm xuyên tạc, nói xấu, chống lại chế độ, chính quyền, nhà nước và lợi ích chân chính của nhân dân ta là một nội dung cần phải đưa vào trong giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên hiện nay.

Thứ hai, nội dung lòng ghép tư tưởng khởi nghĩa vũ trang toàn dân. Khởi nghĩa vũ trang ở Việt Nam là khởi nghĩa vũ trang nhằm mục tiêu giành chính quyền về tay nhân dân. Tạo thời cơ và nắm bắt thời cơ trong tiến hành cách mạng kết hợp với lực lượng vũ trang với đấu tranh chính trị để giành lấy chính quyền. Tư tưởng khởi nghĩa từng phần đi đến tổng khởi nghĩa để đưa cách mạng ta giành thắng lợi. Tư tưởng khởi nghĩa vũ trang toàn dân đã xuyên suốt quá trình lãnh đạo cách mạng của dân tộc Việt Nam.

Thứ ba, nội dung lòng ghép tư tưởng kháng chiến toàn dân, toàn diện, trường kỳ dựa vào sức mình là chính. Xây dựng nền quốc phòng toàn dân là quan điểm cơ bản của Đảng ta về sức mạnh bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Quan điểm đó hình thành trên cơ sở bài học kinh nghiệm về phát huy sức mạnh toàn dân tộc trong lịch sử dựng nước, giữ nước của nhân dân ta, mà nổi bật là đường lối: “Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến, trường kỳ kháng chiến, dựa vào sức mình là chính” trong kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

Thứ tư, nội dung lòng ghép tư tưởng về xây dựng lực lượng chính trị và lực lượng vũ trang nhân dân. Tư tưởng về xây dựng căn cứ địa, xây dựng hậu phương vững chắc. Tư tưởng về đường lối đối ngoại và nghệ thuật quân sự. Hồ Chí Minh đã nói lên mối quan hệ biện chứng giữa lực lượng chính trị và lực lượng vũ trang nhân dân, trong đó lực lượng chính trị là mối quan tâm hàng đầu của Người. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Phải học tập chính trị: quân sự mà không có chính trị như cây không có gốc, vô dụng không có hại” [4; 318].

Trong việc xây dựng căn cứ địa, hậu phương vững chắc đó là việc xây dựng một căn cứ địa, hậu phương vững chắc trong lòng dân. Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng “có dân là có tất cả” [4; 163]. Là việc xây dựng căn cứ địa, hậu phương ở khắp nơi, vững mạnh toàn diện nhưng trong quá trình xây dựng phải kết hợp với bảo vệ căn cứ địa, hậu phương đảm bảo, luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về nghệ thuật quân sự mà cốt lõi là chiến tranh nhân dân Việt Nam là sự kế thừa đầy sáng tạo truyền thống đánh giặc giữ nước của dân tộc. Đỉnh cao nghệ thuật quân sự Việt Nam đã thăng hoa trong hai cuộc kháng chiến đánh thắng thực dân Pháp và đế quốc Mỹ và sẽ mãi là ngọn cờ chiến đấu và chiến thắng.

Hiện nay, tình hình quốc tế và sự chủ động hội nhập, phát triển đất nước của Việt Nam ngày một mở rộng. Các thế lực thù địch luôn tìm cách gây rối, phá hoại chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Trước vấn đề này, những nội dung tư tưởng quân sự của Người vẫn đang tiếp tục định hướng, kim chỉ nam cho mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam. Những tư tưởng quân sự của Người là những nội dung giáo dục cho sinh viên Việt Nam nói chung và sinh viên Trường Đại học Tây Bắc nói riêng hiện nay. Giúp các em nhận thức đúng đắn những giá trị tư tưởng về quân sự của Người trong giai đoạn mới của đất nước. Vì vậy, việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc thông qua tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh không chỉ

thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện mà còn đáp ứng yêu cầu thực tiễn bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay.

2.2 Thực trạng của việc lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay

2.2.1. Những kết quả đã đạt được trong giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay

Thứ nhất, Đảng ủy và Ban Giám hiệu nhà trường thường xuyên quan tâm và chỉ đạo có hiệu quả việc lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên.

Việc lồng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng đã được xác định là một trong những mục tiêu và nhiệm vụ trọng tâm của nhà trường trong giai đoạn hiện nay. Đây không chỉ là nhiệm vụ của mỗi cá nhân mà còn là của cả tập thể cán bộ, giảng viên, công nhân viên trong toàn trường. Kế hoạch học tập và lồng ghép tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh vào việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên được

xây dựng trên cơ sở kế hoạch hoạt động chung của nhà trường. Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Trường Đại học Tây Bắc được giao nhiệm vụ chính và có trách nhiệm phối hợp với các đơn vị chức năng, các tổ chức đoàn thể khác trong nhà trường để tổ chức thực hiện kế hoạch theo từng đơn vị. Với sự quan tâm và tạo điều kiện thuận lợi về nhiều mặt của cấp ủy Đảng và Ban Giám hiệu nhà trường, trang thiết bị và cơ sở vật chất, kinh phí, phục vụ cho việc giảng dạy và học tập cũng như tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về quốc phòng, an ninh, phát động phong trào học tập và làm theo tấm gương tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh,... nhằm nâng cao hiệu quả trong công tác giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên ngày càng được chú trọng. Chính vì vậy, hiệu quả, chất lượng của việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên của nhà trường trong thời gian qua ngày càng được nâng lên rõ rệt.

Thứ hai, Việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên được đồng đạo các lực lượng trong nhà trường phối hợp tham gia.

Bảng 1. Trách nhiệm giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên trong Nhà trường(n=100)

Câu hỏi Phương án trả lời	Theo đồng chí trách nhiệm giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên trong nhà trường thuộc về ai?	Số phiếu	Tỉ lệ (%)
A	Giáo viên chủ nhiệm và giáo viên bộ môn	0/100	0
B	Giáo viên các môn khoa học Mác – Lênin	0/100	0
C	Cán bộ phòng Công tác sinh viên	0/100	0
D	Sự phối hợp đồng bộ giữa các cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên nhà trường	100/100	100

Do giáo dục ý thức quốc phòng được xác định là một trong những mục tiêu trọng tâm của mục tiêu giáo dục tại nhà trường nên đã thu hút được đồng đạo các lực lượng tham gia. Qua bảng 1 cho thấy, đa số cán bộ quản lý, giảng viên và nhân viên nhà trường đều có nhận thức đúng về vai trò, ý nghĩa giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Từ đó, họ thấy được vai trò và trách nhiệm của bản thân trong việc xây dựng và hoàn thiện ý thức cho sinh viên. 100% ý kiến đều cho rằng, sự phối hợp đồng bộ giữa cán bộ quản lý, giảng viên, nhân viên của nhà trường là lực lượng tham gia vào công tác giáo dục ý thức quốc phòng

cho sinh viên, là nhân tố quan trọng góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục ý thức quốc phòng.

Thứ ba, Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, đơn vị trực tiếp lồng ghép tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng phù hợp với hoàn cảnh thực tiễn

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Trường Đại học Tây Bắc có nhiệm vụ trực tiếp giảng dạy môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc nói riêng và sinh viên Vùng Tây Bắc nói chung. Việc lồng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc

phòng cho sinh viên được thể hiện ở chỗ: Trung tâm trực tiếp đào tạo, huấn luyện trong thời gian một tháng. Ở đây sinh viên được ăn ở tập trung kết hợp với học tập và rèn luyện đã giúp cho các em đủ điều kiện và thời gian để hiểu rõ hơn những tư tưởng quân sự của Người. Những tư tưởng này đang được cụ thể hóa thành nhiều giá trị tư tưởng cụ thể, phù hợp với hoàn cảnh thực tiễn để truyền thụ cho sinh viên. Điều đó tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên tiếp thu trong quá trình học tập và rèn luyện. Thông qua nội dung giáo dục, sinh viên xây dựng được cho bản thân những chuẩn mực về tư tưởng, đạo đức, phong cách cơ bản như: Lòng yêu nước, có lý tưởng cách mạng, lòng yêu thương con người, tinh thần đoàn kết, lối sống chan hòa, có lập trường

vững vàng, kiên định, xây dựng mối quan hệ trong sáng lành mạnh, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng... Trong đó, lòng yêu nước, lý tưởng cách mạng và tinh thần đoàn kết là phẩm chất đặc biệt quan trọng mà nhà trường cần chú trọng để giáo dục cho sinh viên. Là đơn vị trực tiếp thực hiện nhiệm vụ giáo dục ý thức quốc phòng, *Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh* của Nhà trường đã góp phần hình thành ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc và góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Thứ tư, Hình thức và phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên có sự kết hợp giữa truyền thống và hiện đại

Bảng 2. Hình thức giáo dục nào sau đây trong giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên (n=100)

Câu hỏi Phương án trả lời	Đồng chí thường sử dụng hình thức giáo dục nào sau đây trong giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên?	Số phiếu	Tỉ lệ (%)
A	Tuần sinh hoạt chính trị đầu khóa	100/100	100
B	Lồng ghép giáo dục ý thức quốc phòng trong dạy các môn học chính khóa	100/100	100
C	Thực hiện nội dung giáo dục ý thức quốc phòng thông qua các buổi sinh hoạt tập thể, các cuộc thi tìm hiểu về truyền thống dân tộc	34/100	34
D	Thực hiện nội dung giáo dục ý thức quốc phòng thông qua hoạt động ngoại khóa, tham quan di tích lịch sử, tham quan về nguồn, các chuyến đi thực tế	15/100	15

Trước đây, nhà trường giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên chủ yếu thông qua hình thức và phương pháp giáo dục truyền thống. Hiện nay, hình thức và phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng đang có sự thay đổi, sự kết hợp giữa hình thức và phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng truyền thống và hiện đại đã được sử dụng chủ yếu, thường xuyên. Tuy nhiên, hai hình thức giáo dục: giáo dục thông qua tuần sinh hoạt chính trị đầu khóa và lồng ghép nội dung giáo dục vào các giờ học chính khóa đã được 100% cán bộ giảng viên thực hiện thường xuyên. Đây là các hình thức giáo dục ý thức quốc phòng chủ yếu của nhà trường (bảng 2). Hai hình thức giáo dục này tạo điều kiện dễ dàng, thuận lợi để giảng viên giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên, giúp nhà trường tiến hành công tác giáo

dục ý thức quốc phòng thường xuyên và liên tục.

Trong thời gian qua, nhà trường cũng không ngừng đổi mới phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Bên cạnh các phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng truyền thống còn có các phương pháp giáo dục hiện đại. Hệ thống các phương pháp giáo dục phong phú và đa dạng nên hiệu quả của công tác giáo dục ý thức quốc phòng đối với sinh viên từ đó cũng được nâng cao. Qua phiếu khảo sát về các phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng, phương pháp phát động các phong trào thi đua, phương pháp đưa ra các quy định, nội quy, nề nếp yêu cầu sinh viên thực hiện, phương pháp nêu gương, phương pháp khen thưởng và kỷ luật, là những phương pháp được sử dụng mức độ thường xuyên nhất.

Phương pháp đưa ra các yêu cầu về ý thức quốc phòng và yêu cầu sinh viên thực hiện phương pháp thảo luận về ý thức quốc phòng được thực hiện với mức độ trung bình. Phương pháp phát huy vai trò tự quản của sinh viên và phương pháp tham quan các di tích lịch sử, tổ chức các chuyến đi thực tế cho sinh viên được sử dụng rất ít, mặc dù đây là những phương pháp giáo dục hiện đại và hiệu quả cao nhất.

2.2.2. Những hạn chế của việc lồng ghép tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay

Một là: Nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng còn thiếu phong phú nên chưa cuốn hút được sinh viên

Trong thời gian qua, nhà trường đã không ngừng đổi mới về hình thức và phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Tuy nhiên, hình thức, phương pháp giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên trong nhà trường vẫn chủ yếu được thông qua việc học tập các môn khoa học lý luận chính trị, môn giáo dục quốc phòng và an ninh. Những hình thức và phương pháp giảng dạy truyền thống vẫn được nhiều giáo viên thực hiện, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy vẫn chưa nhiều, 15% ý kiến cán bộ, giáo viên lựa chọn hình thức giáo dục ý thức quốc phòng này, mức độ thực hiện không thường xuyên (bảng 2).

Việc chuyển đổi từ hình thức, phương pháp giáo dục truyền thống sang hình thức, phương pháp giáo dục hiện đại phụ thuộc nhiều yếu tố và cần nhiều thời gian. Để thực hiện điều đó, cần sự nỗ lực cố gắng không nhỏ của cán bộ quản lý, giảng viên và điều kiện kinh tế, cơ sở vật chất của nhà trường.

Hai là: Sự phối hợp giữa các đơn vị phòng, ban, khoa, trung tâm và cán bộ giảng viên, nhân viên còn chưa thường xuyên, chặt chẽ

Đa số cán bộ quản lý nhà trường đều nhận thức đúng đắn về ý nghĩa của công tác giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Mặc dù, kế hoạch giáo dục ý thức quốc phòng là một phần trong kế hoạch chung của nhà trường,

nhưng mức độ thực hiện kế hoạch này chưa được tiến hành một cách thường xuyên. Phần lớn kế hoạch được giao cho các đơn vị chức năng của nhà trường như: phòng Công tác sinh viên, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Bộ môn Lý luận chính trị, Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh. Cơ sở vật chất - Kỹ thuật phục vụ cho công tác giáo dục ít được đầu tư, kinh phí để thực hiện các hoạt động ngoại khóa cũng hạn chế v.v... Điều đó đã tác động không nhỏ đến kết quả giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên trong nhà trường.

Ba là: Sự phối hợp giáo dục ý thức quốc phòng giữa nhà trường, gia đình và xã hội còn hạn chế

Sự phối hợp giữa nhà trường và xã hội trong giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên là hết sức khó khăn. Trường Đại học Tây Bắc được xây dựng trên địa thành phố Sơn La thuộc tỉnh Sơn La. Đây là thành phố trẻ đang phát triển, nhưng hiện nay do tác động của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa trên mọi mặt của đời sống kinh tế, xã hội đang có sự chuyển biến rõ rệt. Bên cạnh tác động tích cực là thúc đẩy kinh tế tỉnh Sơn La phát triển, nâng cao đời sống nhân dân, cũng đem lại những tác động tiêu cực đến ý thức quốc phòng của người dân địa phương. Chính vì vậy, nhà trường cần phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương trong việc xây dựng môi trường sống trong sạch lành mạnh cho sinh viên. Mặt khác, do ký túc xá của nhà trường chỉ đáp ứng được nhu cầu cho khoảng 60% sinh viên. 30% sinh viên nhà trường tạm trú, tạm vắng nên nhà trường gặp rất nhiều khó khăn trong việc quản lý sinh viên.

Bốn là: Những hạn chế trong kết quả của công tác giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên

- Một bộ phận sinh viên chưa xác định được lý tưởng sống cho mình, thờ ơ với các vấn đề chính trị - xã hội của đất nước

Khi hỏi về sự quan tâm của sinh viên đến các vấn đề chính trị của đất nước thì có 55% sinh viên thường xuyên quan tâm đến các vấn đề chính trị xã hội, 35% sinh viên chưa thường xuyên quan tâm, 10% sinh viên không quan

tâm. Lý do các em chưa thường xuyên quan tâm là do không có các kênh thông tin như tivi, báo chí, internet... 10% sinh viên không quan tâm vì cho rằng đó là việc của những người đảng viên, cán bộ công chức nhà nước. Họ sống thờ ơ, bàng quan, không quan tâm, không hòa nhập với tập thể, trốn tránh trách nhiệm chung, chỉ tham gia những hoạt động có ích cho bản thân, thờ ơ với những thay đổi lớn của đất nước, những sự kiện lớn của dân tộc. 10% sinh viên không quan tâm, lơ là đến vấn đề chính của đất nước là một tỉ lệ không nhỏ, đòi hỏi chúng ta phải cần có biện pháp giải quyết. Bởi chính sự thờ ơ với các vấn đề chính trị xã hội, sống không lý tưởng, chính điều này sẽ làm cho sinh viên dễ dao động, hoang mang trước các luận điểm xuyên tạc của kẻ thù, các âm mưu, thủ đoạn chia rẽ, kích động của chúng, ảnh hưởng đến công cuộc đổi mới và sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

- Một bộ phận sinh viên chưa xác định được động cơ học tập đúng, còn vi phạm nội quy, quy chế

Khi được hỏi về lý do chọn ngành học và mục đích học tập của mình là gì thì phần lớn sinh viên trả lời là để xin được việc làm và có thu nhập ổn định cho bản thân (chiếm 60%), vì hoàn cảnh gia đình và định hướng của bố mẹ (chiếm 10%). Một bộ phận sinh viên xác định học tập để xây dựng cuộc sống của bản thân trong tương lai, tạo dựng kinh tế gia đình và góp phần xây dựng đất nước (chiếm 30%)

- Một số bộ phận nhỏ sinh viên trong nhà trường rơi vào các tệ nạn xã hội

Phần lớn sinh viên nhà trường có lối sống và tác phong lành mạnh, tuy nhiên cũng còn tồn tại một bộ phận nhỏ sinh viên ý thức kém, lập trường không vững vàng không đủ bản lĩnh vượt qua các cám dỗ tiêu cực của xã hội hiện đại. Một số sinh viên lơ là việc học và sa ngã vào các tệ nạn xã hội như: uống rượu, đánh bạc, lô đề, nghiện game, ăn chơi đua đòi, chửi bới, yêu đương quá sớm, sống thử. Những biểu hiện tiêu cực này tuy không nhiều trong sinh viên, nhưng cũng là thực trạng đáng

lo ngại, bởi nó không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến tương lai của các em sau này mà còn ảnh hưởng đến các sinh viên khác, ảnh hưởng đến sự phát triển của nhà trường và xã hội.

2.3. Một số giải pháp cơ bản về việc lồng ghép có hiệu quả tư tưởng của Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay

2.3.1. Giải pháp về phía nhà trường

Tăng cường sự quan tâm chỉ đạo của cấp ủy Đảng và Ban Giám hiệu nhà trường về giáo dục ý thức quốc phòng, an ninh cho sinh viên.

Việc hình thành ý thức đạo đức, ý thức quốc phòng cho sinh viên hiện nay phụ thuộc vào nhiều yếu tố. Trong đó, nhân tố tác động đầu tiên đến hiệu quả công tác giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên là sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Sự lãnh đạo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu, các tổ chức Đoàn thể có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Với sự lãnh đạo đúng đắn, kịp thời của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường đối với mục tiêu, nhiệm vụ giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên sẽ góp phần to lớn nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên của nhà trường hiện nay.

Phát huy vai trò nòng cốt của đội ngũ cán bộ giảng viên, sỹ quan của Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh và Bộ môn Lý luận chính trị trong việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên

Muốn xây dựng được mục tiêu, lý tưởng cách mạng cho sinh viên cần phải giáo dục cho họ thế giới quan cách mạng và nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa. Thông qua giảng dạy các môn học như: Đường lối quân sự của Đảng, Công tác quốc phòng và an ninh, Kỹ chiến thuật - Quân sự... về cơ bản, sinh viên trong nhà trường đã được trau dồi các phẩm chất cách mạng. Có thể nói, chức năng và nhiệm vụ cơ bản của các môn học là xây dựng thế giới quan và nhân sinh quan cách mạng, hình thành các kỹ năng quân sự và tiếp thu các tư tưởng quân sự của nhân loại và các tư tưởng quân sự kiệt xuất của dân tộc Việt Nam cho sinh viên. Chính vì vậy, giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên đặt ra yêu cầu rất lớn đối người giảng viên giảng dạy. Bên cạnh đội ngũ giảng viên, sỹ quan của

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh là lực lượng nòng cốt trong việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên thì cán bộ giảng viên Bộ môn Lý luận chính trị trong nhà trường có vai trò vô cùng quan trọng.

Kết hợp và phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể trong việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên

Trong điều kiện ngày nay, đa phần sinh viên Trường Đại học Tây Bắc có tinh thần, ý thức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nền hòa bình, độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ quốc gia, dân tộc, nhưng các em mới chỉ biểu hiện tinh thần của mình qua các hoạt động cụ thể, gắn liền với trách nhiệm của người sinh viên. Vì vậy, để giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên đạt hiệu quả, nhà trường cần thường xuyên tổ chức các cuộc thi về truyền thống hào hùng của dân tộc, tìm hiểu tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh, thăm quan các di tích lịch sử, tổ chức các buổi giao lưu, tọa đàm với các thế hệ cha anh trong các cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm... Việc đổi mới, đa dạng hóa các hình thức giáo dục truyền thống dân tộc trong nhà trường được diễn ra thường xuyên, liên tục sẽ đem lại kết quả cao, mang tính thiết thực, phù hợp với tâm, sinh lý sinh viên và đáp ứng được nhu cầu đời sống tinh thần của các em.

Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong việc giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên

Giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên của nhà trường hiện nay là nhằm xây dựng lòng yêu nước nồng nàn, thiết tha gắn bó với dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có đạo đức trong sáng, có ý chí vươn lên và quyết tâm xây dựng quê hương, đất nước giàu mạnh, bảo vệ chủ quyền của quốc gia, góp phần xây dựng môi trường hòa bình trên thế giới. Đó vừa là nhiệm vụ, vừa là trách nhiệm của toàn xã hội. Một trong những giải pháp cơ bản và lâu dài đó là cần sự quan tâm, phối hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và xã hội để quá trình giáo dục ý thức quốc phòng cho các em trở thành một quá trình liên tục, thống nhất.

2.3.2. Giải pháp về phía sinh viên

Nâng cao nhận thức cho sinh viên trong nhà trường về giáo dục ý thức quốc phòng

Hiện nay việc nâng cao ý thức quốc phòng cho thế hệ trẻ cả nước nói chung và cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc nói riêng là việc làm hết sức cần thiết. Giáo dục ý thức quốc phòng cho các em nhằm khơi dậy tình yêu Tổ quốc, yêu hòa bình, độc lập, tự do, ý chí tự lực, tự cường trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Sinh viên trong nhà trường tích cực, tự giác rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức, tác phong, có lối sống trong sáng, lành mạnh

Con người với tư cách là chủ thể của quá trình nhận thức, quá trình cải tạo thế giới, là chủ thể của quan hệ xã hội, thông qua hoạt động giáo dục con người có khả năng tự biến đổi nhân cách của mình một cách có ý thức. Sinh viên là những người được giáo dục bởi nhà trường, gia đình và xã hội. Cùng với quá trình giáo dục đó thì tự giáo dục cũng là một quá trình nhằm giúp sinh viên tự hoàn thiện nhân cách của bản thân sao cho phù hợp với yêu cầu của cuộc sống. Để đáp ứng những đòi hỏi, yêu cầu ngày càng cao của xã hội, của nền kinh tế thị trường, đòi hỏi sinh viên phải phát huy tính tự giác và tính chủ động, sáng tạo trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tích cực tham gia phong trào học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong nhà trường

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương đạo đức sáng ngời cho toàn thể dân tộc Việt Nam noi theo. Bác đã giành cả cuộc đời mình để đấu tranh giải phóng cho dân tộc, đem lại hạnh phúc cho nhân dân, thực hiện mục tiêu lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Tấm gương về trí tuệ, đạo đức nhân cách của Người đã ảnh hưởng rất lớn đến các thế hệ thanh niên Việt Nam, trong mỗi giai đoạn, mỗi thời kỳ phát triển của đất nước đều có thể vận dụng một cách phù hợp. Chính vì vậy, để nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên nhà trường cần thực hiện một cách sâu rộng phong trào: “*Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*”. Phong trào này không chỉ áp dụng cho giảng viên, cán bộ, nhân viên mà còn thực hiện đối với sinh viên trong nhà trường. Giảng viên Bộ môn Lý luận chính trị phối hợp với Phòng Công tác sinh viên, Đoàn thanh niên tổ chức các cuộc thi như: Tìm hiểu về thân thế, cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, kể chuyện

về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, kể chuyện về những gương người tốt, việc tốt trong nhà trường, hay các buổi tọa đàm theo chủ đề về các chuẩn mực đạo đức Hồ Chí Minh, tọa đàm, giao lưu với những nhân chứng của lịch sử,... Thông qua các bài học trên lớp, hoạt động ngoại khóa, các buổi tọa đàm, sinh viên có điều kiện tìm hiểu một cách đầy đủ, toàn diện về cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tư tưởng và tấm gương đạo đức sáng ngời của Người, từ đó sinh viên trong nhà trường sẽ tự vận dụng vào trong hoàn cảnh thực tế của bản thân, nâng cao nhận thức về ý thức quốc phòng.

3. KẾT LUẬN

Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị anh hùng kiệt xuất của dân tộc, nhân dân, đất nước ta, Người đã đi vào lịch sử của Việt Nam và thế giới như một huyền thoại. Tư tưởng quân sự của Người là sự kế thừa và vận dụng sáng tạo tư tưởng triết học của nhân loại, tinh hoa quân sự thế giới, đặc biệt tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin, trong đó điểm nổi bật là học thuyết quân sự, kế thừa truyền thống quân sự của dân tộc ta. Với những sáng tạo của một nhà quân sự thiên tài, Người đã cùng Đảng đề ra đường lối cách mạng đúng đắn, giành nhiều thắng lợi to lớn. Tư tưởng của Hồ Chí Minh nói chung, tư tưởng quân sự nói riêng, vẫn còn nguyên giá trị trong bối cảnh hiện nay.

Trường Đại học Tây Bắc đã không ngừng phấn đấu, giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên nhà trường hiện nay. Bên cạnh những kết quả đạt được, việc lồng ghép tư tưởng quân sự

Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay vẫn còn những hạn chế. Trước những nguyên nhân của hạn chế việc lồng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay. Vấn đề đặt ra trong việc lồng ghép tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Đòi hỏi Trường Đại học Tây Bắc cần tập trung hơn nữa để giải quyết đồng bộ các giải pháp, lồng ghép có hiệu quả tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên. Trên cơ sở, làm rõ cơ sở lý luận, cơ sở thực tiễn và tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh, tác giả đã luận giải các tư tưởng của Người và đưa ra hai giải pháp chính để nâng cao việc lồng ghép tư tưởng quân sự của Hồ Chí Minh vào giáo dục ý thức quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học Tây Bắc hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bác nói với đồng chí Võ Nguyên Giáp vào cuối tháng 7 năm 1945 tại lán Nà Lừa, Tân Trào.
- [2]. Ban chấp hành Trung ương (2016), chỉ thị 05 về “*Đẩy mạnh Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”
- [3]. Trường Chinh (1971), *Hồ Chí Minh và những vấn đề quân sự của cách mạng Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
- [4]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

A STUDY ON INTEGRATING HO CHI MINH MILITARY THOUGHT INTO THE CURRENT DEFENSE AWARENESS EDUCATION FOR STUDENTS AT TAY BAC UNIVERSITY

Phạm Thanh Luan
Educational Military centre

Abstract: *Teaching Ho Chi Minh military thoughts to students at university level is of great importance. This study reviewed the core principles, current practices and proposed some recommendations regarding the improvement of teaching effectiveness to students at the Center for National Defense and Security Education at Tay Bac.*

Keywords: *Ho Chi Minh Thought, education, national defense knowledge, defense and security education, students.*

Ngày nhận bài: 28/02/2022. Ngày nhận đăng: 25/5/2022.

Liên lạc: Phạm Thành Luân, e-mail: phamluanttgdgqptb@utb.edu.vn